

Etnik Temizlik Silahı Olarak Kadın Tecavüzleri

İçeriği Yazan: [Güler KALAY](#) [1] Zaman: Çar, 05/02/2014 - 14:32

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

“Etnik çatışmalarda kadın bedeni, savaşın yeni bir cephesi haline geliyor.

Bir zamanlar şövalyenin kılıcı hasmının kanına bulanırdı

oysa artık askerin penisi ırzına geçilen kadınların

çığlıklarına bulanıyor.”

Matei Vicniec- “Savaş ve Kadın”

Anaerkil dönemin sonu dünya tarihinde kadının cinsiyetçi ayrımcılıkla ötekileştirilmesini başlatır. Engels, bunu “kadının yenilgisi” olarak tanımlar. (F. Engels) Ataerkil dönemle birlikte erkek toplumsal yaşamda olduğu gibi evde de yönetimi ele alıyor ve kadının yaşam alanı giderek daralıyor, cinsel obje ve ve çocuk yetiştirme aracı haline geliyordu. Milliyetçi ideolojilerde ise; bu durum sembolleştirilmekte, kutsanmakta, yüceltilmekte ancak; kendini yeniden üretmekte, asla ortadan kalkmamaktadır. Kadın tıpkı toprak gibi doğuran, besleyen ve tıpkı vatan gibi korunulması, uğruna savaşlar yapılması, kan dökülmesi gereken bir saha olarak milliyetçi ideolojide yerini bulmaktaydı. Doğuramayan, besleyemeyen kadın çorak topraklar gibi terk edilmeliydi; savunulamayan, korunamayan ve fethedilen kadın ise artık işgal toprağından başka bir şey değildi.

Savaş sırasında kadınlara tecavüz, tarihin ilk çağlarına kadar uzanmakta ve kadınlar galip gelen için savaş ganimeti olarak da görülmektedir. Psikolojik savaş taktiği olarak kadın tecavüzleri, hem kişiye hem de ait olduğu topluma yönelik olarak gerçekleştirilmektedir. Çokkültürlü toplumalarda bir arada yaşayan etnik gruplar arasındaki çatışmalarda ise; kadın tecavüzleri, çatışılan grubun demografik yapısına yönelik stratejik askeri taktik olarak silahlaştırıldığı görülmektedir. Bir savaş stratejisi olarak tecavüz, işgal etmenin, zaferin, gücün simgesi olarak ötekileştirmenin, nefretin ve en nihayetinde etnik temizliğin şiddetlerinden birisidir. Savaş zamanında tecavüz, barış zamanında yaşanan tecavüz vakalarından ayrı olarak; kadınlar, etnik kimliği ve gelecek nesli yok etmek adına çatışan taraflar arasında hedef olmaktadır. Brownmiller, kadın bedenini "savaş alanına" benzetir ve yenen tarafın üstünlüğünün, yenik tarafın ise yenilgisinin canlı "ispat"ıdır. (Susan Brownmiller) Etnik temizlik olarak kadın bedeninin stratejik savaş alanı haline gelmesinin yakın tarihimizde tanık olduğumuz pek çok bölge vardır ancak; bu yazıda en çarpıcı örneklerden ikisi olan Ruanda ve Yugoslavya örneklerine değinmek istiyorum. Sistemik tecavüzlerin yoğun olarak yaşandığı her iki örnekte de kadın bedeni ve cinsellik üzerinden diğer bir etnik grubun ötekileştirilmesini görürüz.

Ruanda, 1990'lı yılların başında yaşadığı iç savaş öncesinde Tutsili kadınlarla Hutulu erkeklerin

evliliklerinin yaygın olduğu bir Afrika ülkesi iken; savaş sırasında Tutsili kadınların Hutu soyunu deforme ettiği yönündeki ifadelerle yayılan etnik ve cinsiyetçi nefretin yaşandığı yerlerden birisi haline gelmiştir. (Llezie L. Green). Tutsi kadınlarının, Hutu soyu ve vatan için tehlikeli oldukları iddia edilmiştir. Buna göre; Tutsili kadınlar, Hutu soyunun devamlılığını kesmek üzere politik birer araçtır. Diğer yandan da Hutulu erkelerin Tutsili kadınlar için fazla mükemmel oldukları da söylenmektedir. (Llezie L. Green).

Yugoslavya örneğinde ise; tecavüz, stratejik askeri taktik olarak Sırlar tarafından Müslüman topluluğun devamını engelleme, demografik yapıyı değiştirme amacına yönelik olarak uygulanmıştır. Dayak ve işkence yoluyla defalarca tecavüze uğrayan kadınlar, gebe kalmaları durumlarında tutuldukları tecavüz kamplarından serbest bırakılmışlardır. Düşman tarafın çocuğuna gebe olduğu gerekçesi ile kadın, bu kez kendi toplumu tarafından da dışlanabilmektedir. Kadın bedeni savaş alanına dönüştüğünde yaşadığı fiziksel şiddetle birlikte gerek tecavüz gerekse de tecavüzcüsünden olan çocuğu ile duygusal şiddetin en derinini yaşamaktadır. Kadın bedeni burada zaferin, fethin simgesi olarak sunulmakta, zorla hamile bırakmanın etnik temizlik ve demografik yapıyı değiştirmeye yönelik nasıl araçsallaştırıldığı görülmektedir. Milliyetçi ataerkil söylem kadını, erkeğin onuru olarak görmekte ve varoluşunu soyun devamını sağlamakla sınırlandırmakta, fetihçisi tarafından tecavüze uğrayan kadının ise; artık yaşam alanı kalmamaktadır. Çatışan tarafların her biri için sistemli tecavüzler bu anlamda yenginin ve yenilginin ifadesi olarak anlaşılmakla birlikte etnik temizlik amacıyla silahlaşmaktadır. Kadının bedenini nihai zaferi için fethedilmesi gereken savaş alanı olarak gören etnik kimlik siyaseti, kadının doğurganlığını da ötekini yok etme uğruna araçsallaştırmaktadır.

Daha önce yan yana yaşadıkları komşuları, belki aynı sınıfta ders gördükleri tanıdıkları, aynı sokaktan geçtikleri insanlar tarafından etnik temizlik adına sistematik olarak gerçekleştirilen tecavüzler, ırkçı milliyetçiliğin kadınlar üzerinden yürüttüğü aşağılama ve yok etme politikalarının insanlığın belleğindeki utanç anlarıdır. Matie Vicniec'in yazdığı "Savaş ve Kadın" adlı tiyatro oyununun son sahnesinde, yaşadığı tecavüz sonucu gebe kalan Bosna'lı kadın, bebeğini doğurmaya ne zaman karar verdiğini anlatır. Birgün parkta yürürken bir ağacın üstündeki not dikkatini çeker, defalarca okur notu ve çocuğu doğurmaya karar verir. Notta şöyle yazmaktadır: *"Bu ağacın ölmüş olduğunu haber vermek isteriz. Bu ağaç kesilecektir ancak; mutluluğunuzu ve neşenizi bozmamak için hemen yerine yeni bir fidan dikilecektir."*

Güler KALAY

Moskova Devlet Üniversitesi

guler.kalay@politikadergisi.com

Kaynaklar :

Friedrich Engels, "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni"

Susan Brownmiller, "Against Our Will: Men, Women and Rape"

Llezie L. Green, "Sexual Violence and Genocide Against Tutsi Women"

Yorumlar

- [Toplumsal](#) [2]

Kaynak URL (03/05/2024 - 15:26 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/etnik-temizlik-silahi-olarak-kadin-tecavuzleri>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/guler-kalay>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>